

20 / Z RAPORU

**MURAT
YÜLEK****PROF. DR. MURAT YÜLEK**

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ

UETS şirketlerimiz için fırsat mı tehdit mi?

Türkiye’de e-devlet uygulamaları ve sayısallaşma (dijitalizasyon) hızlı ve başarılı ilerliyor. E-devlet yapılanması sessiz ve derinden ama güçlü geliyor. Sosyal güvenlik hizmet dökümünden sabıka kaydına, tapu işlemlerinden diploma denklik başvurularına kadar birçok uygulama e-devlet kapısı üzerinden hizmet sunuyor. Sağlık ve SGK sağlık sigortası kayıtları alanında Türkiye muhtemelen dünyadaki en gelişmiş ülke.

Şirketler de bazı hizmetleri e-devlet portalı üzerinden alıyor. Bunun yanı sıra e-arşiv, e-fatura, e-irsaliye ve e-defter gibi hizmetlerle beraber daha birçok alanda dijital bir dönüşüm yaşıyor. Henüz yeterli olmasa da ticaret odaları da yavaş yavaş sayısallaşıyor. Bilindiği gibi Türkiye’de şirketlerin odalara üye olması zorunlu ve şirketlerimiz odalara ciddi aidatlar öderken şirket kuruluşlarında şirketler, Ticaret Sicil Tasdiknamesi, Oda Kayıt Sureti, Faaliyet Belgesi gibi birçok belgeyi odalardan alabiliyor.

Bunlar kadar önemli bir alan olarak; Türkiye’de tebligat sistemi de değişime uğruyor. KEP uygulaması birçok kurum ve şirket tarafından kullanılıyor. Bununla birlikte KEP’te aksaklıklar da devam ediyor. Bunun yanı sıra ülkemiz yeni bir tebligat sistemi ile tanıştı; ulusal elektronik tebligat sistemi (UETS).

UETS şirketler açısından bazı kolaylıklar ile birlikte bazı önemli bir riski de beraberinde getiriyor. Şirketler ve kamu kesimi bunlardan habersiz. Türkiye’de iş ortamının gelişmesi, şirketlerimizin neşvünema bulması, üretim, ihracat ve istihdamın

artması açısından kritik öneme sahiptir. Pek fark edilmese de hukuki tebligat sistemi de ülkemizdeki iş ortamının önemli unsurlarından.

UETS’nin hukuki bağlayıcılığı bu yeni tebligat sisteminin önemini iş yapma ortamı açısından artırıyor. Yani, UETS iyi işlerse Türkiye’de tebligat sistemini iyileştirerek iş hayatına ve üretime fayda sağlayabilir. Ancak uzun zamandır kullanılan KEP sisteminde dahi yaşanan aksaklıkların UETS sisteminde de görülmesi halinde UETS’nin hukuki bağlayıcılığı sebebiyle önemli riskler ve problemler beraberinde gelebilir.

Şöyle ki UETS’nin varlığından şirketlerimizin neredeyse tamamına yakın kısmı şu anda haberdar değil. Bu durumdan kötü niyetli kişi ve şirketler faydalanmaya çalışıyor. Bu durumdan kaynaklanan problemler yakın bir zamanda tüm şirketler dünyasını içinden çıkılamaz problemlerle karşı karşıya getirebilir.

Kamu otoritelerinin, özellikle Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı’nın konu kangrene dönüşmeden düzeltme yapmaları gerekiyor.

UETS VE RİSKLERİ

Bilindiği gibi, Türk Ticaret Kanunu'na göre bir şirket ("dolandırıcı" şirket) mal veya hizmet sunmadığı halde, sunduğu iddiasıyla bir başka şirkete ("kurban" ya da "hedef" şirket) fatura göndermesi durumunda bu fatura ikinci şirket tarafından 8 gün içinde "itiraz edilmezse" hukuki bağlayıcılığı oluşuyor. Kötü niyetli şirketler, sunmadıkları mal veya hizmetler için bu yola tevessül edebiliyor ve "şanslarını" deneyebiliyor. Kurban şirket eğer gönderilen (hatta bazen gönderilmeyen) faturayı reddetmeyi atlarsa dolandırıcı şirket icra dairesinden haciz işlemi başlatıyor.

Kurban şirketin banka hesapları ve varlıklarına haciz işlemi uygulanıyor. Dolandırıcı şirket, bir taraftan haksız kazanç elde ederken diğer taraftan da kurban şirketi "kilitliyor" ve iş yapamaz hale getirerek "şantaj" yapıyor. Kurban şirket, mahkemeye gidebilir ve büyük ihtimalle davayı kazanır. Ancak Türkiye'de davalar uzun sürdüğü için ve elde edilen haksız kazanç hiç edildiği için kurban şirket büyük kayıp yaşıyor. Hatta iflas ediyor.

Kurban şirket, kötü niyetli bir faturaya itiraz ederse, bu kez dolandırıcı şirket UETS üzerinden haciz yoluna başvurarak kurban şirkete karşı haksız bir icra takibi başlatıyor. Bu icra takibine ilişkin olarak da şayet kurban şirketin UETS adresi varsa ödeme emri bu adrese tebliğ ediliyor. Kurban şirket bu UETS adresini takip etmiyorsa veya daha vahimi şirketin UETS adresi olduğunu dahi bilmiyorsa yapılan bu

tebligattan haberi dahi olmuyor ve tebligat kesinleşiyor.

Bu şekilde, sistem dolandırıcı şirkete UETS'den bildirim yaparak aynı "dolandırıcılığı" devam ettirebilme imkanı sağlıyor. Ticaret odaları, şirketleri zorunlu olarak UETS üyesi yaptı ancak birçok şirket bunun farkında değil. Bu da dolandırıcı şirketlere müthiş bir av fırsatı sunuyor. Kurban şirket UETS bildirimlerini almadığı ve bu yüzden haberi bile olmadığı faturaya dayalı başlatılan icra takibine yedi gün içinde itiraz etmediği için icra ve haciz işlemleriyle karşı karşıya kalıyor.

Bu tür durumlar yakın zamanda "patlayabilir" ve durum içinden çıkılmaz hale gelebilir. Bizden uyarması. TBMM, Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı küçük düzeltmelerle (örneğin tebligatın faturalar açısından hukuki niteliğinin ortadan kaldırılması, kurban şirketin mutlaka haberi olduktan ve cevabı geldikten sonra icra işlemlerinin başlatılması gibi) ileride başa çıkılmayacak sorunları şimdiden halledebilirler.